

# **ĐÀI PHÁT THANH VÀ TRUYỀN HÌNH ĐẮK LẮK**

## **Chương trình Câu chuyện Truyền thanh**

Phát sóng: 08h00' ngày 17 tháng 6 năm 2023

### **TRỞ VỀ VỚI BUÔN LÀNG**

*(Nhạc hiệu chương trình)*

#### **Lời dẫn mở đầu chương trình:**

Kính thưa quý vị và các bạn! Đắk Lắk là ngôi nhà chung của 49 dân tộc anh em đang làm ăn sinh sống. Những năm qua được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, cuộc sống của bà con các dân tộc đang từng ngày khởi sắc, nhưng các đối tượng Fulro đội lốt “Tin lành Đê Ga” đã lợi dụng vào sự nhẹ dạ cả tin của một số bà con đặc biệt là người dân tộc thiểu số để lừa phỉnh, kích động, gây rối, làm những việc sai trái rồi bỏ buôn làng trốn sang Campuchia.

Diễn hình là bọn chúng đã gây ra các cuộc bạo loạn năm 2001, 2004. Đặc biệt nghiêm trọng hơn khi chúng thực hiện vụ khủng bố tại 2 xã Ea Tiêu và Eaktur, huyện Cưquin vào ngày 11/6 vừa qua, làm 9 người tử vong, 2 người bị thương cùng nhiều tài sản bị đốt, phá khiến dư luận bàng hoàng nhức nhối. Lúc này đây, công tác tuyên truyền, vận động các đối tượng ra đầu thú sau vụ khủng bố là việc làm hết sức cần thiết ở tỉnh Đắk Lắk. Bởi hiện nay bọn phản động Fulro lưu vong và các thế lực thù địch ở nước ngoài vẫn không từ mọi thủ đoạn tiếp tục móc nối với các đối tượng xấu trong nước qua các nền tảng mạng xã hội, tung tin tuyên truyền, xuyên tạc, kích động chống phá Đảng, Nhà nước ta để thực hiện âm mưu chia rẽ khối đại đoàn kết dân tộc, phá hoại cuộc sống bình yên của buôn làng.

Câu chuyện truyền thanh “Trở về với buôn làng” của Đài Phát thanh và Truyền hình Đắk Lắk như góp thêm lời nhắc gửi đến đồng bào ở các buôn làng hãy luôn nâng cao cảnh giác với những luận điệu sai trái để cùng với chính quyền kịp thời ngăn chặn những âm mưu thâm độc của các thế lực phản động, góp phần bảo vệ sự bình yên cho mọi nhà. Sau đây là nội dung câu chuyện, mời quý vị và các bạn cùng nghe.

*(Vào nội dung câu chuyện: Trở về với buôn làng) → T2*

#### **Lời chào kết thúc chương trình:**

Quý vị và các bạn vừa nghe câu chuyện truyền thanh “Trở về với buôn làng”, chỉ đạo thực hiện Trần Văn Hiền, Chịu trách nhiệm nội dung Cao Huy Cường, Biên tập Nguyễn Quốc Hưng, Kịch bản – Đạo diễn Hoàng Huy Liêm. Với sự tham gia diễn xuất của các nghệ sĩ: Hồng Hiền, Đức Thiện, Y Kô, Thế Mạnh, Như Hiền và bé Minh Thư; kỹ thuật viên: Thu Thủy, Minh Thư; PTV Hồng Khương. Chương trình Câu chuyện truyền thanh của Đài Phát thanh và Truyền hình Đắk Lắk đến đây tạm dừng. Cảm ơn sự quan tâm theo dõi của quý vị và các bạn. Xin kính chào tạm biệt và hẹn gặp lại./.

## TRỞ VỀ VỚI BUÔN LÀNG

Kịch bản, đạo diễn: Hoàng Huy Liêm

### Nhân vật:

Mí Rúc

Ma Rúc

Y Roắt

Y Sác

H' Rúc – 5 tuổi

Tên chỉ huy trại tị nạn

Linh canh trại tị nạn

Dẫn chuyện

→ (Nhạc không lời “Mạch nguồn vẫn chảy 15”, chuyển âm thanh dồn dập của bài chiêng Ê đê đón khách 10”, nhỏ dần làm nền, vào dẫn chuyện)

**Dẫn chuyện:** Hôm nay Buôn B Chao tổ chức lễ cho Mí Rúc nhận ngôi nhà tình nghĩa.

Được nhận ngôi nhà mới xây do các tổ chức xã hội vận động và các nhà hảo tâm hỗ trợ kinh phí cùng bà con Buôn B Chao đóng góp công sức. Được mời lên phát biểu, trên khốe mắt của người phụ nữ Ê đê ngân ngấn lệ sau bao năm vất vả, khổ cực, lăn lộn nơi đất khách quê người do nhẹ dạ cả tin kẻ xấu. Mí Rúc nhớ lại một buổi sáng cách đây khoảng bảy năm.

**Ma Rúc:** (Tiếng động nền chim hót, gà mẹ gọi con và tiếng gà con kêu buổi sáng)

Mí Rúc à, mí còn nhớ thằng Y Roắt bạn tôi ngày xưa không nhỉ?

**Mí Rúc:** Có phải Y Roắt ngày xưa hay đi với Ma Rúc đến nhà tôi không?

**Ma Rúc:** Đúng rồi đó. Nó ở bên nước ngoài mới về. Nó gọi điện bảo vợ chồng mình chiều nay đến chơi. Nó mời nhiều người lắm.

**Mí Rúc:** Ồ, Ma Rúc đi rồi lại uống rượu, rồi cái rầy ai làm. Còn hai đứa nhỏ nữa!

**Ma Rúc:** Ấy dà, mình đi đến gặp nó một bữa thôi mà. Với lại tôi nghe mấy đứa bạn nó nói Y Roắt bữa này giàu lắm, hình như làm sếp, chỉ huy gì đó bên Mỹ!

**Mí Rúc:** Nhưng nhà mình nghèo, lại còn con nhỏ nheo nhóc thế này đi sao được.

**Mí Rúc:** Tôi cũng muốn biết nó có thật sự giàu có không. Biết đâu gặp nó lại đổi đời.

**Dẫn chuyện:** Thế là chiều hôm đó Ma Rúc đến nhà Y Roắt. Ma Rúc thực sự choáng ngợp bởi phong cách tiếp đón với ngạp tràn thức ăn ngon và rượu quý mà theo Y Roắt nói là rượu này chỉ có bên Tây. Trong lúc uống rượu, câu chuyện của Y Roắt khiến mọi người từ trầm trở thán phục, những cái đầu mọi người cứ thế gật

gật về đồng tình. Hôm đó Ma Rúc uống say và được Y Roắt nói ngủ lại để tiếp tục chuyện trò. Gần trưa hôm sau Y Roắt theo Ma Rúc về nhà.

**Ma Rúc:** *(Tiếng động bước chân vào trong nhà sàn, chó sủa, gà mẹ, gà con, chim kêu buổi sáng)* Mí Rúc! Mí Rúc đâu rồi, nhà có khách quý này.

**Y Roắt:** Chào Mí Rúc.

**Mí Rúc:** Ôi, chào anh Y Roắt. Lâu quá không gặp, dạo này nhìn Y Roắt thay đổi nhiều quá. Nghe nói Y Roắt làm ông to bên nước ngoài có khác.

**Y Roắt:** Có gì đâu!

**H' Rúc:** Cháu chào bác ạ.

**Y Roắt:** Ô, hờ hờ cháu ngoan lắm. Lại đây bác cho tiền mua kẹo này *(Tiếng động rút tiền đếm)* Đây là của cháu. Em cháu đâu rồi?

**H' Rúc:** Em cháu đang ngủ ạ.

**Y Roắt:** Đây là của em cháu, bác gửi mua sữa cho em nhé.

**Mí Roắt:** Ấy, bác cho cháu nhiều thế? H' Rúc trả lại tiền cho bác đi.

**H' Rúc:** O, đây là bác cho con và em mà.

**Y Roắt:** H' Rúc nói đúng đó. Thôi cháu vào cất tiền đi. Còn đây tôi gửi Mí Rúc, kiếm cái gì đó để tôi với Ma Rúc lai rai bàn công chuyện nhé.

**Mí Rúc:** Bàn công chuyện thì hai người cứ bàn. Cái đồ lai rai để tôi ra chợ là có ngay mà.

**Y Roắt:** *(Tiếng động bước chân đi)* Ấy Mí Rúc. Cầm tiền đi. Đừng ngại.

**Mí Rúc:** Nhưng hai người bàn chuyện gì đó?

**Ma Rúc:** Bàn chuyện đòi đòi cho nhà ta đó Mí Rúc ạ. Tối hôm qua tôi với Y Roắt đã nói chuyện với nhau rồi. Bây giờ về để nói với Mí Rúc nữa thôi.

**Y Roắt:** Mí Rúc à. Tôi nói thật nhé. Tối qua tôi đã nghe Ma Rúc nói hết về hoàn cảnh gia đình và tôi cũng rất muốn giúp hai bạn đòi đòi.

**Mí Rúc:** Đòi đòi bằng cách nào chứ?

**Y Roắt:** Vượt biên sang Campuchia, sau đó tôi sẽ bảo lãnh các bạn sang Mỹ, giàu có phồn hoa, tha hồ mà sung sướng nhé.

**Mí Rúc:** Vậy là chỉ cần vượt biên sang đó là được sung sướng á?

**Y Roắt:** Đúng rồi, chỉ cần vượt biên sang đến Mỹ là không phải làm gì cũng được sung sướng.

**Mí Rúc:** Mí Rúc không có tin đâu. Làm gì có chuyện không làm gì mà vẫn sung sướng được!

**Y Roắt:** Đây, đây, tôi cho Mí Rúc xem nhé. *(Tiếng động mở Ipad – Tiếng bản nhạc không lời tạo động lực nước ngoài làm nền – tiếng bước chân)* Đây, đây.. đây là nhà của Ma Rút bên buôn Rôi, sau khi sang Mỹ. Đó, thấy chưa? Nó đi xe hơi sang, ở nhà lầu đẹp này. Đây, thấy vợ con nó có sung sướng không?... Còn đây nữa này, đây là nhà của tôi bên đó. Đó. Thấy không, còn có cả nhiều người giúp

việc nữa... đó Mí Rúc thấy chưa, chắc chắc sướng chưa... Mí Rúc cũng nên nghĩ cho mấy đứa nhỏ, rồi cuộc sống vợ chồng sau này nữa chứ.

**Ma Rúc:** Y Roắt cho Mí Rúc nhà tôi xem danh sách đăng ký đi với Y Roắt đợt này đi.

**Y Roắt:** Ờ, đây... đây đây đã có gần 30 người đăng ký đi rồi đó, còn rất nhiều người đã gọi điện đăng ký xin đi mà mình chưa kịp ghi vào danh sách đó. *(Tiếng chuông điện thoại reo)* Y Roắt đây, đăng ký vào danh sách xin đi đợt này à? Rồi, rồi, ok nhé. *(Tiếng chuông điện thoại)* A lô, Ma Ngun à, đồng ý đi rồi à, à, ừ, ok nhé. Rồi ok mình bổ sung ngay nhé.

**Mí Rúc:** Đây, này... Trong danh sách này cũng có nhà Ma Ri, Ma Chen, Y Khuôn... người ở buôn mình đây này.

**Ma Rúc:** Đúng rồi Mí Rúc à, nếu nhà mình không kịp đăng ký đợt này thì không biết đến khi nào mới có dịp nữa.

**Y Roắt:** Đúng rồi. Không kịp là hết cơ hội đòi đòi nhé Mí Rúc. *(tiếng chuông điện thoại)* Ấy dà, sao mà nhiều người hỏi thế. A lô, a rồi cứ chuẩn bị đi, ờ đợt thông báo nhé ờ, ờ...

**Dẫn chuyện:** Bằng lời lẽ ma mị với việc Y Roắt đưa ra mấy cục tiền mệnh giá năm trăm ngàn mới keng rồi rút 6 tờ, 2 tờ đưa cho H' Rúc, 4 tờ đưa cho Mí Rúc và việc sử dụng chiếc Ipad đòi mới cùng những hình ảnh cuộc sống phố thị xa hoa bên nước Mỹ, việc điện thoại Y Roắt đổ chuông liên tục bởi có nhiều người đăng ký xin đi theo đã khiến cho Mí Rúc và Ma Rúc từ nghi ngờ rồi dần tin tưởng nghe theo Y Roắt với mong muốn đòi đòi. Đúng hẹn, sau một ngày đi xe cày, đi bộ, lội suối, băng rừng vất vả *(tiếng động âm u của núi rừng sâu đêm khuya)* tối khuya nay nhà Mí Rúc với hai đứa con nhỏ dắt díu, bồng bế nhau đã có mặt tập trung cùng một vài gia đình và một số thanh niên khoảng 20 người tại khu rừng giáp biên giới Việt Nam – Campuchia.

**Y Sác:** Mọi người nghe đây! Tôi là Y Sác, được thượng cấp giao nhiệm vụ làm trưởng nhóm. Kể từ giờ này tất cả mọi người phải nghe theo lệnh của tôi. Ai không nghe sẽ xử phạt.

**Ma Rúc:** Ồ, nhà tôi đến đây là theo hẹn với thằng Y Roắt bạn tôi mà. Nó nói với tôi cứ đến đây sẽ gặp nó, nó đưa mọi người qua biên giới ở tạm Campuchia vài hôm rồi nó bảo lãnh qua Mỹ mà!

**Y Sác:** Đây, ông kia, ông là ai mà lớn tiếng thế hả?

**Ma Rúc:** Tôi là Ma Rúc, bạn của thằng Y Roắt.

**Y Sác:** *(Cười)* Hừ! Ở đây không có bạn, không có thằng. Ở đây chỉ có cấp trên và thượng cấp. Rõ chưa!

**Mí Rúc:** Ồ, vậy là thằng Y Roắt lừa chúng tôi à?

**Y Sác:** Tôi đã bảo là không được gọi như vậy. Mà phải gọi là thượng cấp Y Roắt, rõ chưa! Thượng cấp Y Roắt không lừa các người. Ông ta có việc gấp đã sang Mỹ trước rồi. Đang đợi mọi người ở bên đó. Rõ chưa!... Bây giờ đã đến giờ vượt qua

biên giới. Tôi nhắc mọi người không được gây ồn ào. Ai có con nhỏ không được để con khóc, đứa nào khóc bịt mồm nó lại. Trên đường nếu bị biên phòng phát hiện thì chạy tản ra. Nếu bị bắt thì không được khai là tham gia tổ chức vượt biên mà chỉ nói là đi rừng bị lạc đường. Tất cả rõ chưa!

**Ma Rúc:** Chạy tản ra. Và nếu không bị bắt thì sau đó chúng tôi gặp ông ở đâu?

**Y Sác:** Mọi người yên tâm. *(Tiếng động lẳng xềng)* Đây là La bàn định hướng. Tôi phát cho mỗi người một cái, qua bên kia nộp lại cho tôi. Mọi người nhìn cho kỹ trên La bàn có 4 hướng Đông – Tây – Nam – Bắc. Mọi người chỉ việc chạy theo hướng Tây là được.

**H' Rúc:** Ôi, Mí ơi. Con gì cắn con đau quá, ngứa quá.

**Mí Rúc:** Ờ, ờ... đâu, đâu để Mí xem, ôi con sên... ờ không phải, con vắt. *(tiếng đập, bép bép vào chân)* Muỗi gì nhiều thế, còn máu me... này!

**Y Sác:** Đây, bôi thuốc chống côn trùng cho mấy đứa nhỏ.

**Mí Rúc:** Ma Rúc bế hộ con bé để tôi bôi thuốc cho H' Rúc. *(Tiếng động ò ẹ của đứa nhỏ 3 tuổi)*

**Ma Rúc:** Ờ ờ, ngủ ngoan nào con.

**Dẫn chuyện:** Vậy là nhóm người do Y Sác cầm đầu lại tiếp tục lầm lũi, chui rúc trong đêm khuya giữa núi rừng âm u biên giới. Sáng hôm sau, việc đầu tiên Y Sác đưa tất cả mọi người tập trung vào lán trại.

**Y Sác:** Thông báo với mọi người, hiện nay chúng ta đã vượt biên an toàn và đang ở trong trại tị nạn, trên đất Campuchia *(Tiếng động bước chân chạy)*... Ấy ấy, ông kia chạy đi đâu? Bắt nó lại. *(Tiếng súng bắn chỉ thiên, 3 tiếng)*

**Người trong đoàn:** Ở ở tôi đi vệ sinh. Mắc quá.

**Y Sác:** Đi vệ sinh cũng phải báo cáo, xin phép. Rõ chưa!

**Người trong đoàn:** *(Tiếng xì xào)* Đi vệ sinh cũng phải báo, phải xin phép à. Mất tự do quá!

**Y Sác:** Mọi người im lặng. Không như thế để mà chết toi à. Tôi nói cho các người biết, để đảm bảo an toàn cho các người, thì các người phải chấp hành qui định ở đây. Nếu ai có ý định bỏ trốn... *(Tiếng động lên đạn súng ngắn, bóp tách)* Đoàng! Nếu không chết vì súng đạn cũng sẽ chết vì đánh đập của lính canh vì cho rằng đã phản bội tổ chức Fulro. Tên của các người đã có trong danh sách của tổ chức Fulro, nếu các người bỏ trốn về Việt Nam thì cũng sẽ bị bắt bỏ tù cả đám. Các người hiểu ý tôi nói rồi chứ!

**Mí Rúc:** Ở, thế là sao? Chúng tôi được Y Roắt hứa hẹn là chỉ sang đây chờ đợi ít ngày rồi nó sẽ bảo lãnh chúng tôi sang Mỹ để được sung sướng cơ mà! Tôi đâu có biết tổ chức gì đâu?

**Y Sác:** *(Đập bàn)* Hừ! Đã bảo là không được gọi như thế. Phải gọi là thượng cấp Y Roắt. Rõ chưa! Tôi nói cho các người biết, đã đến đây rồi thì các người không còn đường trở về nhà nữa. Ở buôn làng các người và chính quyền nơi các người ở

đã thông báo các người là những người phản bội tổ quốc đi theo tổ chức phản động. Nếu các người quay về sẽ không được bà con chấp nhận và sẽ bị chính quyền bắt bỏ tù rục xương!

**Ma Rúc:** Ô như vậy là sao?... Là sao? Giàng ơi!

**Y Sác:** Bây giờ để đảm bảo các người được thượng cấp cử người đến bảo lãnh sang Mỹ thì mọi người có được bao nhiêu tiền, vàng mang theo nộp hết cho tôi giữ hộ. Cuộc sống của các người từ bây giờ chúng tôi sẽ lo liệu. Ai không chấp hành sẽ bị phạt nặng đấy!

**Dẫn chuyện:** Giấc mộng đổi đời bởi những lời ngon ngọt của miệng lưỡi con rắn độc Y Roắt với nhà Ma Rúc dần tan biến. Bởi sự chờ đợi không phải là ít ngày mà là vài tháng rồi đến cả năm vẫn không thấy tăm hơi Y Roắt đến đón mọi người qua Mỹ. Cuộc sống ở trại tị nạn không như lời hứa là tự do ăn chơi thoải mái không phải làm việc. Thực tế mọi người không được ra ngoài khu trại tị nạn, nước uống và tắm giặt chỉ được phát mỗi ngày 1 can nhựa 20 lít cho mỗi hộ gia đình. Thức ăn nhiều bữa chỉ được phát mì tôm, có bữa phải nhịn đói... Y Sác người được phân công làm trưởng nhóm vượt biên cũng chỉ thoát ần, thoát hiện được vài ngày rồi sau đó bỗng dưng biến mất. Đêm nay, cũng như bao đêm Mí Rúc, Ma Rúc trần trọc không ngủ được. *(Tiếng động nền đêm rừng yên tĩnh)*

**Mí Rúc:** Ma Rúc à hai đứa nhỏ nhà mình nó còn nhỏ quá, tôi thấy thương chúng nó quá! *(Tiếng thở nấc khò khè của Ma Rúc)* Còn bệnh hen suyễn của Ma Rúc nữa, ngày càng nặng hơn. Ở đây không có thuốc, làm sao hã Ma Rúc? *(Tiếng thở dài)*

**Ma Rúc:** Mí Rúc này, hay ta bỏ trốn?

**Mí Rúc:** Làm sao mà trốn được. Chúng nó canh phòng thế này. Với lại nếu trốn được thì mình đi đâu? Về đâu? Giấy tờ tùy thân không có. Tiền bán nhà, bán rẫy được hơn trăm triệu và mấy chỉ vàng của A mí, A ma cho làm của để dành cũng bị chúng nó lừa lấy hết rồi *(khóc thút thít)*.

**Ma Rúc:** Đâu phải chúng nó lừa đâu, chúng giữ hộ thôi mà. Thôi Mí Rúc đừng khóc nữa. Để dần dần rồi nghĩ cách...

**Dẫn chuyện:** Hàng ngày Ma Rúc cố gắng móc nối bắt chuyện với những người trong đoàn đi cùng mình để tìm cách trốn khỏi khu trại tị nạn, nhưng chưa thực hiện được, thì khuya đêm nay. *(Âm nhạc kịch tính)*

**Tên chỉ huy:** Muốn trốn hã! Bọn mày đâu...đánh! *(Tiếng động đám, đá rên la đau đớn)*.

**Tên chỉ huy:** Đó! Các người coi đó mà làm gương!. Hừ! Còn hai tên này, trói nó lại đưa vào trại trông coi cẩn thận.

**Lính canh:** Dạ!

**Dẫn chuyện:** Thấy chúng nó hành xử với người muốn bỏ trốn khỏi khu trại, vợ chồng

Ma Rúc và mọi người thực sự sợ hãi. Ba đứa bỏ trốn đứa thì bị bắn chết và bị ném xuống thác, thân xác làm mồi cho cá và thú rừng. Hai đứa còn lại thì bị chúng đánh cho thừa sống thiếu chết. Ý định muốn bỏ trốn khỏi khu trại tị nạn của vợ chồng Mí Rúc tạm thời vụt tắt. Lời hứa ngày nào của Y Roắt với Ma Rúc chỉ sang ở tạm Campuchia ăn chơi vài ngày rồi sẽ đón sang nước Mỹ đến nay đã gần một năm cũng dần theo mây gió. Cuộc sống ở trại tị nạn lâm vào cảnh khốn đốn, bế tắc. Các nguồn viện trợ bị cắt giảm, việc hợp thức hóa đưa người vượt biên, tị nạn ở Campuchia sang nước thứ 3 không thực hiện được. Sáng nay, tên chỉ huy khu trại tị nạn đến lán gặp Ma Rúc. *(Tiếng động bước chân)*

**Tên chỉ huy:** Bắt đầu từ hôm nay, nhà Ma Rúc đi làm việc nhé!

**Ma Rúc:** Ồ, sao lại đi làm việc?

**Tên chỉ huy:** Hừ! Không đi làm việc lấy gì đổ vào mồm chúng mày và hai đứa nhỏ kia, hả?

**Mí Rúc:** Vậy tiền, vàng các ông nói giữ hộ chúng tôi, lo cho chúng tôi sang Mỹ đâu hết rồi?

**Tên chỉ huy:** Hừ, tiền vàng của chúng mày đã sang Mỹ một phần và phần còn lại lo đổ vào mồm nhà chúng mày từ gần một năm nay rồi đó. Rõ chưa!

**Mí Rúc:** Thế chúng tôi lúc nào mới được đón sang Mỹ như lời hứa?

**Ma Rúc:** Ông nói đi. Lúc nào thì chúng tôi được đi sang Mỹ như lời hứa?

**Tên chỉ huy:** Cứ yên tâm làm việc đi, khi nào có thông báo, thì đi.

**Ma Rúc:** Nhà tôi không đi đâu hết. Nhà tôi ở lại đây ăn chơi rồi thằng Y Roắt nó đón sang Mỹ theo lời hứa của nó.

**Tên chỉ huy:** Nó này! *(Tiếng động bạt tai)*

**Mí Rúc:** Ồ, ờ... Bớ người ta đánh người! Đánh người... Sao ông lại đánh chồng tôi? *(Tiếng khóc ré sợ hãi của 2 đứa con Mí Rúc)*

**Tên chỉ huy:** Láo. Dám kêu tên thượng cấp là thằng, là nó à?... Đây! Con kia. Mày còn kêu thêm tiếng nữa tao cho cả hai đứa vỡ mồm. Mấy đứa nhỏ có im cái mồm lại không? Hả!

**Ma Rúc:** Thôi mà Mí Rúc. Kệ nó đi..

**Mí Rúc:** Ồ, Ma Rúc mình có đau lắm không? Lại chảy cả máu mồm rồi này...

**H' Rúc:** *(Thút thút khóc)* A Mí, A Ma con sợ lắm *(nấc khóc)*

**Ma Rúc:** H' Rúc ngoan nào, nín đi con... Thôi mà Mí Rúc. Mí Rúc à, tôi không sao đâu!

**Dẫn chuyện:** Gia đình Mí Rúc được đưa đi làm thuê cho một nhà người dân

Campuchia có khu xưởng sửa chữa máy móc và được giao phụ việc, dọn dẹp nấu ăn. Tiền công làm thuê của hai vợ chồng, bọn chỉ huy khu trại tị nạn đã thỏa thuận với chủ xưởng nhận hết từ trước. Hàng ngày bọn chúng vẫn giám sát gắt gao đề phòng nhà Ma Rúc bỏ trốn. Khốn khổ hơn là mỗi khi chính quyền sở tại Campuchia tổ chức kiểm tra thì vợ chồng, con cái nhà Ma Rúc phải sống cơ cực,

chui nhủi, dúi rách ở những nơi hang cùng ngõ hẻm để tránh bị bắt vì tội nhập cư trái phép... Sau mỗi ngày làm việc Ma Rúc thường tụ tập trò chuyện với đám thợ cho đến khi đi ngủ, nhưng đêm nay Mí Rúc linh cảm có điều khác lạ, bất an. Ma Rúc và đám thợ chỉ trò chuyện một lúc rồi rủ nhau đi đâu không rõ. Đến khoảng nửa đêm.

**Ma Rúc:** *(Tiếng đập cửa nhẹ và tiếng gọi yếu ớt)* Mí Rúc. Mí Rúc ơi?

**Mí Rúc:** Ôi Ma Rúc. *(Âm nhạc nền kịch tính tâm trạng)* Có chuyện gì thế này? Ma Rúc làm sao thế này?

**Ma Rúc:** Mí Rúc...! *(Nói giọng yếu ớt của người sắp chết)* Chúng nó dẫn tôi ra ngoài rừng... chúng nó... ờ tôi bị chúng nó lừa.

**Mi Rúc:** Lừa ư?

*(Âm thanh nền kịch tính)*

**Tên chỉ huy:** *(Echo)* Ma Rúc, Ma Rúc! Mày muốn phản bội tổ chức hả?

**Ma Rúc:** Không. Tôi không làm chuyện đó.

**Tên chỉ huy:** Không làm chuyện đó hả? Đánh *(Echo)*! *(Tiếng động đầm đá và tiếng rên của Ma Rúc)*.

**Ma Rúc:** Tôi xin các ông. Tôi không làm chuyện đó mà.

**Tên chỉ huy:** Đánh! *(Tiếng động đầm đá và tiếng rên của Ma Rúc)*.

**Tên chỉ huy:** Ma Rúc! Chúng tao đã nắm rất rõ thông tin, mày móc nối với một số người và liên tục tìm kiếm người trợ giúp để liên lạc về Việt Nam, chuẩn bị bỏ trốn.

**Ma Rúc:** Tôi xin các ông tha, tha cho. Tôi, tôi...

**Tên chỉ huy:** Đánh *(Echo)*! *(Tiếng động đầm đá và tiếng rên của Ma Rúc nhỏ dần)*.

**Lính canh:** Chỉ huy ơi! Chỉ huy! Chắc thằng này nó chết rồi!

**Tên chỉ huy:** Thằng này bị bệnh hen suyễn. Nó không chịu nổi đòn của tụi mày rồi.

Hắt cho nó miếng nước suối vào mặt rồi lôi nó về cho con vợ nó. *(Âm thanh tâm trạng hồi hộp, bất an, hết tiếng Echo)*

**Mí Rúc:** Ma Rúc! Ma Rúc ơi? *(khóc)* Làm sao thế này?

**Ma Rúc:** Mí Rúc. Tôi không chịu nổi nữa rồi.

**Mí Rúc:** Không. Ma Rúc không được chết. Ma Rúc, còn phải trở về buôn làng. Còn hai đứa con... *(nghe ngào)* và còn tôi nữa... làm sao sống khi không còn Ma Rúc cho! Ma Rúc ơi, cố lên, cố lên...

**Ma Rúc:** *(Thì thào)* Mí Rúc hãy nghe lời tôi. Bằng mọi cách liên lạc với bà con buôn làng, báo rõ địa điểm, chắc chắn sẽ được giúp đỡ. Ờ...!

**Mí Rúc:** Ma Rúc. Ma Rúc ơi! Các con ơi! A Ma của các con chết rồi. Mọi người ơi. Có ai không? Cứu chồng tôi! *(Tiếng khóc ré của trẻ con, âm nhạc tâm trạng buồn)*

**Dẫn chuyện:** Một thời gian sau, Mí Rúc đã tìm cách liên lạc cầu cứu người thân nơi quê nhà và đã được lực lượng công an giải cứu, ba mẹ con Mí Rúc đã được trở về với buôn làng... Hôm nay đứng giữa vòng tay nhân ái của bà con buôn làng, của

những nhà hảo tâm và chính quyền địa phương trong buổi lễ nhận bàn giao ngôi nhà tình nghĩa. Mí Rúc, rung rung xúc động.

**Mí Rúc:** Thừa các Già làng, thừa các Aduôn ae, các Amí, Ama. Mí Rúc thật sự biết ơn chính quyền và bà con buôn làng đã mở rộng vòng tay đón tôi như đón đứa con lầm lạc trở về. Đã tha thứ lỗi lầm cho tôi, đã giúp tôi làm lại giấy tờ tùy thân, cho tôi được nhận hỗ trợ từ các nhà hảo tâm, tạo điều kiện cho tôi có nhà ở và đất sản xuất, rồi thường xuyên động viên giúp tôi xóa bỏ mặc cảm và giúp gia đình có thu nhập ổn định. Các con tôi được đến trường học hành.

Nhân đây tôi cũng muốn nói với bà con rằng, hãy cảnh giác và đừng bao giờ nghe theo những lời ngon ngọt, ru ngủ sẽ được đến miền đất hứa, sẽ được sung sướng, giàu sang khi không làm gì cũng có ăn; sẽ có nhà nước Đê Ga độc lập tự trị bảo lãnh, sẽ có nước Chúa cứu rỗi... Không! Tất cả chỉ là sự ảo tưởng, là dối trá của bọn phản động Fulro lưu vong, bọn ma quỷ đội lốt người. Chúng chưa bao giờ muốn bà con ta có cuộc sống bình yên.

Tôi, tôi thật sự đau xót khi nghe tin nhóm người mất nhân tính, ra tay tàn bạo với cán bộ địa phương, với lực lượng công an và người dân vô tội tại 2 xã Ea Tiêu và xã Eaktur, huyện Cuquin đêm 11/6 vừa qua, đã gây ra cái chết thương tâm cho 9 người... Những kẻ gây ra tội ác sẽ bị pháp luật nghiêm trị. Nhưng trong số này, phần nhiều tôi nghĩ là do nhẹ dạ cả tin bị kẻ xấu lừa gạt, hiện đang lẫn trốn trong rừng lợi dụng sơ hở để vượt biên. Tôi mong mọi người hãy ra tự thú để được hưởng khoan hồng và trở về với buôn làng.

Tôi cũng mong bà con hãy luôn đề cao cảnh giác trước những âm mưu thâm độc của bọn xấu, chúng muốn chia rẽ khối đại đoàn kết của bà con ta, bởi đã thâm phá hoại cuộc sống bình yên của buôn làng ta của bọn chúng vẫn chưa bao giờ có hồi kết, để không phải trả cái giá quá đắt như vợ chồng tôi. Đến giờ này tôi vẫn còn bị ám ảnh bởi những ngày tháng đau buồn ở trại tị nạn và lời trăn trối của chồng tôi trên đất Campuchia trước khi trút hơi thở cuối cùng.

**Ma Rúc:** (*Echo, tiếng động âm thanh sắc lạnh*) Mí Rúc ơi. Bằng mọi giá phải tìm đường trở về Việt Nam, trở về với buôn làng mình. Bởi không có nơi nào sung sướng tự do, không có nơi nào bình yên như ở Việt Nam và ở Buôn làng ta.

## Hết

### Chú thích:

- Mí Rúc là mẹ của H' Rúc
- Ma Rúc là bố của con gái H' Rúc
- Aduôn ae là ông bà
- A Mí, Ama là mẹ, cha